Donderdag, 17 september 2020

P9_TA(2020)0235

De humanitaire situatie in Mozambique

Resolutie van het Europees Parlement van 17 september 2020 over de humanitaire situatie in Mozambique (2020/2784(RSP))

(2021/C 385/16)

Het Europees Parlement,

— gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948,

— gezien de internationale verdragen en protocollen tegen terrorisme,

— gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR) van 1966,

— gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's) van de VN,

— gezien het situatieverslag inzake Mozambique van het VN-Bureau voor de Coördinatie van Humanitaire Aangelegenheden (OCHA) van 10 september 2020 ([1]),

— gezien het situatieverslag inzake Mozambique van OCHA van 29 juni 2020,

— gezien het advies over Mozambique dat is goedgekeurd op de 87e vergadering van de werkgroep van de VN inzake willekeurige opsluiting (UNWGAD) van 1 mei 2020,

— gezien de rapporten van het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten (OHCHR) over Mozambique,

— gezien het rapport van de VN-werkgroep inzake de universele periodieke doorlichting van 12 april 2016,

— gezien het VN-Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de VN op 10 december 1984, en op het Facultatieve protocol bij dat verdrag, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de VN op 18 december 2002,

— gezien de conclusies van de Raad over Mozambique van 22 april 2020,

— gezien de mededeling van de Commissie van 9 maart 2020 getiteld "Naar een brede strategie met Afrika" (COM(2020)0004),

— gezien het jaarverslag van de EU over mensenrechten en democratie in de wereld (2019): Mozambique,

— gezien het nationaal indicatief programma van de EU voor Mozambique en het 11e Europees Ontwikkelingsfonds 2014-2020,

— gezien het eindverslag van de verkiezingswaarnemingsmissie van de EU (EU EOM) naar Mozambique over de verkiezingen voor de algemene en provinciale vergaderingen van 15 oktober 2019,

— gezien de Overeenkomst van Cotonou,

([1]) https://reliefweb.int/report/mozambique/mozambique-situation-report-10-september-2020

— gezien de 28e politieke dialoog tussen de EU en Mozambique van 5 juni 2020,

— gezien de Partnerschapsovereenkomst tussen de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC) en de EU,

— gezien zijn eerdere resoluties over Mozambique en de SADC-regio,

— gezien de verklaring van de medevoorzitter van de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU van 29 juni 2020,

— gezien het Afrikaanse Handvest inzake de rechten van mensen en volkeren,

— gezien het Afrikaans Handvest inzake democratie, verkiezingen en bestuur,

— gezien het Verdrag van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid inzake preventie en bestrijding van terrorisme,

— gezien de grondbeginselen van de SADC,

— gezien de conclusies van de SADC van 17 augustus 2020 over Mozambique,

— gezien de overeenkomst voor vrede en nationale verzoening van 2019,

— gezien artikel 144, lid 5, en artikel 132, lid 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat de zogenaamde Al-Shabaab-terreurgroep, die naar verluidt banden heeft met de gewapende groepering die zichzelf de Islamitische Staat van de provincie Centraal-Afrika noemt, sinds oktober 2017 meer dan 500 gewelddadige aanvallen heeft uitgevoerd in de noordelijke provincie Cabo Delgado, waarbij de plaatselijke bevolking werd geterroriseerd, meer dan 1 500 mensen om het leven zijn gebracht, meer dan 250 000 mensen op de vlucht zijn gejaagd, en aan meer dan 700 000 mensen hulp verleend moest worden;

B. overwegende dat de terroristische aanslagen steeds gewelddadiger zijn geworden en dat talrijke dorpen zijn aangevallen, waarbij meer dan 1 000 huizen in brand zijn gestoken of zijn verwoest; overwegende dat militante strijders naar verluidt zijn begonnen met het ontvoeren van vrouwen en meisjes;

C. overwegende dat jihadistische groepen in augustus de strategische havenstad Mocimboa de Praia hebben ingenomen, een cruciale haven voor het faciliteren van de winning van olie en vloeibaar aardgas (LNG); overwegende dat het feit dat al-Shabaab de stad nog steeds in handen heeft, erop wijst dat deze terroristische groepering steeds sterker en geavanceerder wordt;

D. overwegende dat de islamistische rebellen in toenemende mate hun toevlucht nemen tot illegale drugshandel als financieringsbron;

E. overwegende dat militante islamistische groeperingen tot voor kort een onbekend verschijnsel waren in Mozambique; overwegende dat ongeveer 30 procent van de 31 miljoen inwoners van Mozambique rooms-katholiek is, terwijl 18 procent moslim is en slechts twee provincies een moslimmeerderheid hebben, te weten Cabo Delgado en Niassa;

F. overwegende dat de militaire acties van de Mozambikaanse autoriteiten niet toereikend waren om de aanvallen te stoppen en deze humanitaire noodsituatie, die in een alarmerend tempo verergert, aan te pakken;

G. overwegende dat de veiligheidstroepen van de Mozambikaanse regering met buitensporig geweld hebben opgetreden, soms in strijd met de internationale verplichtingen op het gebied van de mensenrechten; overwegende dat de Mozambikaanse president Filipe Nyusi heeft toegegeven dat "onvrijwillige schendingen" van de mensenrechten door de autoriteiten in Cabo Delgado hebben plaatsgevonden; overwegende dat incidenten zijn gemeld waarbij hardhandig is opgetreden tegen de vrijheid van meningsuiting en journalisten lastiggevallen zijn;

H. overwegende dat het Mozambikaanse leger slecht is toegerust om iets te doen tegen de opkomst van het terrorisme in de regio; overwegende dat de gerechtvaardigde vrees bestaat dat de opstand overslaat naar de buurlanden en de regio zal destabiliseren;

I. overwegende dat meer dan de helft van de slachtoffers van het geweld in Cabo Delgado kinderen zijn; overwegende dat er gevallen van rekrutering van kinderen in gewapende groeperingen, ontvoeringen en seksueel en gendergebaseerd geweld tegen vrouwen en meisjes zijn gemeld; overwegende dat de bevolking vaak gegijzeld wordt in de strijd tussen gewapende groepen en strijdkrachten van de staat;

J. overwegende dat Mozambique uit hoofde van de internationale verdragen die het land heeft geratificeerd verplicht is de fundamentele mensenrechtennormen te handhaven, met name in zijn detentiecentra; overwegende dat de barbaarse acties die worden toegeschreven aan de groep die bekend staat als Al-Shabaab niet mogen worden beantwoord met verdere schendingen van de mensenrechten door de Mozambikaanse veiligheidstroepen;

K. overwegende dat in maart 2020 het Agentschap voor de geïntegreerde ontwikkeling van het Noorden, ADIN (Agencia de desenvolvimento integrado do norte) is opgericht met het specifieke doel de sociaaleconomische tekortkomingen in Noord-Mozambique aan te pakken;

L. overwegende dat in augustus 2019 een overeenkomst voor vrede en nationale verzoening is ondertekend die tot doel heeft de vrede in het land te herstellen, een einde te maken aan het geweld, democratische participatie te bewerkstelligen en de situatie op het gebied van de mensenrechten en de burgerrechten te verbeteren;

M. overwegende dat Mozambique in een zeer onstabiele situatie verkeert en dat het land te kampen heeft met talrijke uitdagingen op het gebied van veiligheid, economie en maatschappij; overwegende dat Mozambique tot de armste en minst ontwikkelde landen behoort, en op de Human Development Index op de 180e plaats van de 189 staat, met een levensverwachting bij de geboorte van slechts 58 jaar; overwegende dat meer dan 10 miljoen Mozambikanen in extreme armoede en voedselonzekerheid leven; overwegende dat deze situatie vooral vrouwen en kwetsbare groepen treft die met de zwaarste problemen te kampen hebben;

N. overwegende dat COVID-19 de zwakke punten van de regionale economie duidelijker aan het licht heeft gebracht, waardoor bij gebrek aan adequate sociale bescherming miljoenen mensen in de informele economie zijn blijven werken en degenen die hun baan zijn kwijtgeraakt in honger en armoede dreigen te vervallen en kwetsbaar zijn, en in sommige gevallen het slachtoffer worden van schendingen van de mensenrechten; overwegende dat Mozambique per 9 september 2020 in de 11 provincies van het land meer dan 4 500 bevestigde gevallen van COVID-19 telt, en 27 sterfgevallen;

O. overwegende dat Mozambique de afgelopen jaren te maken heeft gehad met verwoestende klimaatgerelateerde natuurrampen, waaronder twee grote wervelstormen in 2019, die de toch al hoge armoedeniveaus en de onveiligheid nog hebben verergerd; overwegende dat deze rampen hebben geleid tot wijdverspreide voedselonzekerheid en chronische ondervoeding, en dat ruim 43 procent van de kinderen onder de 5 jaar een groeiachterstand heeft; overwegende dat in 2020 naar schatting zo'n 7,9 miljoen mensen dringend humanitaire hulp nodig hebben;

P. overwegende dat de benarde situatie van de bevolking van Cabo Delgado ervoor heeft gezorgd dat de solidariteit binnen Mozambique is toegenomen, en dat jongeren in Mozambique het initiatief hebben genomen om een nationale solidariteitscampagne voor Cabo Delgado te lanceren met de hashtag #CaboDelgadoTambénÉMocambique (Cabo Delgado is ook Mozambique) om de aandacht te vestigen op de tragische situatie in de regio;

Q. overwegende dat in 2010 en 2013 immense gasvoorraden zijn gevonden in Mozambique: overwegende dat deze gasreserves met circa 5 000 miljard kubieke meter de op 8 na grootste ter wereld zijn; overwegende dat Mozambique hiermee potentieel tot de vier grootste producenten van LNG ter wereld behoort; overwegende dat verwacht wordt dat er de komende jaren minstens 60 miljard USD zal worden geïnvesteerd in de exploitatie van deze reserves, de grootste investeringen die ooit in Afrika bezuiden de Sahara zijn gedaan;

R. overwegende dat de Europese en andere buitenlandse industriële en economische activiteiten in Mozambique moeten worden verricht met de VN-beginselen voor het bedrijfsleven en de mensenrechten als uitgangspunt; overwegende dat de Commissie zich buigt over bindende due diligence-verplichtingen om ervoor te zorgen dat EU-investeerders en degenen die betrokken zijn bij de winningsindustrieën op verantwoordelijke wijze handelen en bijdragen aan de lokale ontwikkeling in landen als Mozambique;

S. overwegende dat Mozambique, en met name de regio Cabo Delgado, de hoogste percentages analfabetisme, ongelijkheid en ondervoeding van kinderen kent, maar rijk is aan natuurlijke hulpbronnen en grondstoffen, hetgeen investeringen heeft aangetrokken van talrijke internationale en Europese bedrijven die concurreren om de toegang tot de markt voor natuurlijke hulpbronnen; overwegende dat de opbrengsten uit natuurlijke hulpbronnen volgens sommige berichten ongelijk verdeeld zijn in Mozambique;

T. overwegende dat het Internationale Monetaire Fonds (IMF) op 13 april 2020 zijn goedkeuring heeft gehecht aan de onmiddellijke verlichting van de schuldenlast voor 25 lidstaten, waaronder ongeveer 309 miljoen USD voor Mozambique in het kader van de Catastrofe Containment and Relief Trust (CCRT), om de gevolgen van de COVID-19-pandemie te helpen opvangen;

U. overwegende dat de VN-coördinator voor humanitaire hulp voor Mozambique, Myrta Kaulard, op 4 juni 2020 de internationale gemeenschap heeft opgeroepen haar steun aan Mozambique op te voeren;

V. overwegende dat de Europese Unie Mozambique 200 miljoen EUR aan herstelsteun heeft toegezegd na de doortocht van de cyclonen in 2019, gevolgd door 110 miljoen EUR aan steun van de Europese Unie in het kader van COVID-19;

W. overwegende dat de regionale terrorismebestrijdingsstrategie van de SADC van 2015, die is ontwikkeld in overeenstemming met de mondiale terrorismebestrijdingsstrategie van de VN, voorziet in bijstand bij het voorkomen van radicalisering onder jongeren, grensbeveiliging, humanitaire hulp en het aanpakken van de onderliggende oorzaken van terrorisme;

X. overwegende dat Mozambique momenteel het roulerende voorzitterschap van de SADC bekleedt; overwegende dat de regionale organisatie tijdens haar 40e top op 17 augustus 2020 "het land prees voor zijn voortdurende inspanningen om terrorisme en gewelddadige aanvallen te bestrijden" en "de solidariteit van de SADC uitsprak, toezegde om Mozambique te steunen bij de aanpak van terrorisme en gewelddadige aanvallen, en alle terroristische daden en gewapende aanvallen veroordeelde";

Y. overwegende dat zowel de EU-delegatie in Mozambique als de Raad in april 2020 ernstige bezorgdheid hebben geuit over de aanvallen in Cabo Delgado en de escalatie van geweld tegen burgers;

Z. overwegende dat de situatie in Cabo Delgado ondanks haar brutaliteit en het verschrikkelijke verlies van mensenlevens geen internationale aandacht heeft gekregen, waardoor kostbare tijd verloren ging om het probleem in een eerder stadium doeltreffend aan te pakken;

1. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de verslechterende veiligheidssituatie in het noorden van Mozambique, met name in de provincie Cabo Delgado, en betuigt zijn medeleven met de meer dan 1 500 slachtoffers van het geweld; betuigt zijn solidariteit met en steun aan de bevolking, en met name de meer dan 250 000 mensen die hun huis moesten verlaten;

2. onderstreept dat de huidige veiligheidsproblemen de reeds uiterst precaire humanitaire situatie als gevolg van de ernstige onderontwikkeling, klimaatschokken en conflicten nog verder verergeren;

3. roept de Mozambikaanse autoriteiten op doeltreffend en doortastend op te treden tegen de islamistische opstand en alle burgers van Cabo Delgado te beschermen; uit zijn ernstige bezorgdheid over het feit dat de opstand steeds bredere steun krijgt van regionale en internationale terroristische organisaties; wijst in dit verband op de betreurenswaardige overeenkomsten met andere regio's, zoals de Sahel en de Hoorn van Afrika;

4. onderstreept dat als de opstand niet wordt gestopt, hij kan uitgroeien en op buurlanden kan overslaan, wat de regionale stabiliteit in gevaar dreigt te brengen; benadrukt in dit verband dat er doeltreffend en duurzaam beleid nodig is van zowel de nationale regering als regionale en internationale actoren;

5. herinnert de regering van Mozambique aan haar verantwoordelijkheid om al degenen die verdacht worden van terroristische activiteiten, voor de rechter te brengen door middel van eerlijke processen; verzoekt de regering van Mozambique een onafhankelijk en onpartijdig onderzoek in te stellen naar foltering en andere ernstige schendingen die naar verluidt door haar veiligheidstroepen zijn begaan in Cabo Delgado; wijst erop dat Mozambique partij is bij het ICCPR, het Afrikaans Handvest van de rechten van de mens en de volkeren en het VN-Verdrag tegen foltering, die foltering, andere mishandeling en levensberoving verbieden;

6. onderstreept het belang van de bescherming van de rechten van journalisten, mensenrechtenverdedigers, activisten en allen die simpelweg hun mensenrechten uitoefenen en hun standpunten over kwesties van openbaar belang kenbaar maken; verzoekt de Mozambikaanse autoriteiten een onpartijdig onderzoek in te stellen naar alle vermoedelijke gevallen van vandalisme jegens nieuwskanalen, de onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting en beschuldigingen van pesterijen en intimidatie jegens journalisten;

7. roept de Mozambikaanse autoriteiten op te zorgen voor de bevordering van democratie, mensenrechten, doeltreffend lokaal bestuur en het effectieve herstel van de rechtsstaat in het noorden van Mozambique; wijst erop dat naleving van het internationaal humanitair recht en eerbiediging van de democratische vrijheden ook van cruciaal belang zijn voor het welslagen van het definitieve vredesakkoord dat in 2019 is ondertekend tussen het Mozambikaanse Bevrijdingsfront (Frelimo) en het Mozambikaans Nationaal Verzet (Renamo);

8. onderstreept dat het belangrijk is de nodige hervormingen door te voeren om adequaat te kunnen inspelen op de behoeften van de Mozambikaanse bevolking en te voorkomen dat zij een kwetsbaar doelwit van radicalisering wordt; onderstreept met name dat het dringend noodzakelijk is banen en kansen te scheppen voor de mensen in Cabo Delgado, en dan met name jongeren; benadrukt voorts dat moet worden gestreefd naar het wegnemen van een aantal onderliggende oorzaken van terrorisme, zoals onveiligheid, armoede, mensenrechtenschendingen, ongelijkheid, uitsluiting, werkloosheid, aantasting van het milieu, corruptie, misbruik van overheidsmiddelen en straffeloosheid, wat een enorme bijdrage kan leveren aan de uitroeiing van terroristische organisaties;

9. benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat bij alle militaire interventies in de regio de mensenrechten beschermd, geëerbiedigd en bevorderd worden, en spoort de Mozambikaanse autoriteiten aan steun te verlenen aan en samen te werken met regionale en internationale organisaties, maatschappelijke organisaties en gemeenschapsgroepen om platforms voor vredesopbouwinitiatieven in te voeren die vreedzame betrokkenheid, dialoog, verzoening en co-existentie tussen alle belanghebbenden aanmoedigen; betreurt dat in dit conflict particuliere veiligheidstroepen worden ingezet die zonder internationaal toezicht opereren, waardoor de monetaire kosten voor het land verder stijgen;

10. neemt met bezorgdheid kennis van de verslechterende situatie van intern ontheemden in Mozambique; verzoekt de EU en haar lidstaten nauw samen te werken met de SADC en haar lidstaten om de verslechterende humanitaire crisis in de regio op te lossen en een doeltreffend actieplan op te stellen;

11. verzoekt de Mozambikaanse regering openlijk samen te werken met internationale instellingen zoals de speciale rapporteurs van de VN, onafhankelijke mensenrechtenonderzoekers en waarnemers in het land toe te laten, en de humanitaire behoeften van de bevolking in Cabo Delgado correct te analyseren om haar de nodige hulp te bieden; is voorts van mening dat de slachtoffers van geweld moeten worden beschermd door middel van een noodplan, zodat zij hun leven kunnen voortzetten;

12. is van mening dat een meer gecoördineerde regionale en internationale inspanning nodig is om te reageren op de dreigende humanitaire en veiligheidscrises in Cabo Delgado, met inbegrip van de noodzaak om grensoverschrijdende bedreigingen zoals terroristische opstand, voedselzekerheid, intern ontheemden en mensensmokkel aan te pakken; verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) daarom aanvullende steun aan de SADC en de Afrikaanse Unie (AU) te verlenen om tot een duurzame en vreedzame oplossing te komen;

13. wijst erop dat het Orgaan voor samenwerking op het gebied van politiek, defensie en veiligheid (OPDS) van de SADC, met zijn multinationale gevechtseenheid voor ernstige oproerbestrijding, een belangrijke actieve rol moet spelen bij de beheersing van dit conflict en het op korte termijn moet veroordelen, terwijl het de Mozambikaanse autoriteiten op de lange termijn moet aanmoedigen en ondersteunen bij het doorvoeren van verdere hervormingen ter bevordering van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat, die een voorwaarde vormen voor stabiliteit, vrede en ontwikkeling;

14. herhaalt dat de EU bereid is een dialoog met Mozambique aan te gaan om doeltreffende opties voor de tenuitvoerlegging van de EU-steun vast te stellen, rekening houdend met het complexe en regionale karakter van de situatie, en verzoekt de regering van Mozambique meer aandacht te besteden aan deze dialoog en samenwerking met de EU en de SADC; moedigt in dit verband samenwerking aan tussen de Mozambikaanse autoriteiten en alle niveaus van het maatschappelijk middenveld om een inclusieve oplossing te vinden en dringend in te spelen op de behoeften van de meest kwetsbaren;

15. verzoekt de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV), Josep Borrell, en de EU-lidstaten de situatie op de voet te blijven volgen en hun steun aan de nationale en regionale autoriteiten op te voeren; is in dit verband ingenomen met de conclusies van de Raad van 22 juni 2020, maar dringt erop aan dat er verdere diplomatieke maatregelen worden genomen, met name door de lidstaten die historische en vriendschappelijke banden met het land hebben, om te benadrukken dat er dringend actie moet worden ondernomen met betrekking tot deze kwestie en haar humanitaire en veiligheidsdimensies voor de regio, en om de aandacht van de regering te vestigen op de geopolitieke gevolgen van het uitblijven van een gecoördineerde regionale en internationale respons;

16. spreekt de hoop uit dat de nieuwe EU-strategie voor Afrika, zodra deze operationeel is, zal bijdragen tot de intensivering van de samenwerking tussen de EU en Afrika op basis van een partnerschap van gelijken op het hele continent, en dat beide partijen zullen samenwerken om de economische, sociale, veiligheids- en mensenrechtensituatie in landen als Mozambique te verbeteren;

17. is van mening dat de huidige ontwikkelingen in Mozambique en de sociale en economische gevolgen daarvan naar behoren zullen worden aangepakt in het EU-beleid ten aanzien van Afrika in het volgende meerjarig financieel kader (MFK) 2021; onderstreept dat de bevolking van Mozambique, die vaak door overstromingen en andere natuurrampen getroffen wordt, alle beschikbare steun en humanitaire hulp moet ontvangen;

18. is van mening dat de komende top EU-Afrika een uitstekende gelegenheid biedt om het probleem van deze humanitaire tragedie beter aan te pakken en om de steun van de EU aan regionale en continentale organisaties op te voeren;

19. herinnert aan de internationale steuntoezeggingen die zijn gedaan tijdens de internationale donorconferentie in Beira op 30 mei en 1 juni 2019, tijdens welke de Europese Unie 200 miljoen EUR aan herstelsteun heeft toegezegd; verzoekt de EU en haar lidstaten deze toezeggingen volledig na te komen; wijst erop dat herstel op lange termijn alleen kan worden bereikt door middel van duurzame en inclusieve economische ontwikkeling; dringt er daarom op aan dat de EU steun verleent aan de inspanningen van Mozambique om zijn economie te stabiliseren, banen te scheppen en het concurrentievermogen van het platteland te bevorderen, en tegelijkertijd te zorgen voor inclusiviteit en milieubehoud;

20. verwelkomt de CCRT van het IMF als een stap in de goede richting om Mozambique te helpen bij de bestrijding van de economische gevolgen van COVID-19; verzoekt de EU en haar lidstaten verdere donaties aan het IMF te verstrekken en verzoekt het IMF verdere alternatieven te onderzoeken om de beschikbare middelen voor de CCRT te verhogen, zoals het gebruik van zijn eigen bestaande reserves; herinnert eraan dat bijdragen aan het fonds in geen geval in de plaats mogen komen van officiële ontwikkelingshulp;

21. acht het van het grootste belang dat de plaatselijke bevolking, met name in de armste provincies van het land, profiteert van de exploitatie van haar natuurlijke hulpbronnen; verzoekt de regering de inkomsten uit exploitatieprojecten eerlijk toe te wijzen aan lokale ontwikkelingsprojecten, met inachtneming van strenge sociale en milieunormen;

22. stipt aan dat de inwoners van Mozambique, zowel christenen als moslims, al geruime tijd vreedzaam samenleven, en is ervan overtuigd dat dit model van tolerantie en solidariteit ondanks de aanvallen van islamistische terroristen zal prevaleren;

23. benadrukt dat onderwijs prioriteit moet krijgen en plattelandsontwikkeling bevorderd moet worden om radicalisering aan te pakken, met name onder jongeren in plattelandsgebieden;

24. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regering en het parlement van Mozambique, en de leden en leiders van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika en de Afrikaanse Unie.